

Βυζάντιον συνήρχοντο, ἀφ' ὅτου μάλιστα ὁ Χριστιανισμὸς οὐ μόνον ὡς θρησκεία τοῦ Κράτους ἐνεθρονίσθη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰρήνευσε καὶ διηλλάγη¹. διὸ καὶ γραμματικοὶ ἀναφέρονται Λεξικά συνταξάμενοι καὶ Παρεκβολὰς καὶ Σχόλια καὶ γραμματικὰ συντάγματα εἰς τῶν ἀρχαιοτέρων διασάφησιν, ποιηταὶ δὲ καὶ ῥήτορες, Χριστιανοὶ μάλιστα, καὶ θεολόγοι καὶ ἱστορικοὶ καὶ φιλόσοφοι καὶ γεωγράφοι καὶ μαθηματικοὶ καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν κατὰ γε τὸ τότε ἐγκρατεῖς, καὶ ἰατροὶ καὶ νομικοὶ δὲν ἔλειψαν μέχρις αὐτῆς τῆς ἀλώσεως, τὸ Βυζάντιον, τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ κόσμου, καταστήσαντες ἄδυτον τῆς ἀρχαίας σοφίας, ἄσυλον τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας ἀκρόπολιν². Βασιλεῖς καὶ Βασιλίσσαι ἡμιλλῶντο πρὸς Πατριάρχας καὶ Ἐπισκόπους, συγκλητικοὺς καὶ ἄλλους πεπαιδευμένους ἑλληνιστὶ συγγράφοντες παντοίας ὕλης καὶ μαθήσεως συγγράμματα. Τίς ἀγνοεῖ τὸ ὄνομα τοῦ σοφωτάτου Πατριάρχου Φωτίου, τοῦ μεγάλου ἐκείνου καὶ ἱεροῦ ἀνδρὸς, ᾧ οἱ ὀπαδοὶ τῆς Ῥώμης φθόνῳ καὶ κακίᾳ προσῆπτον, ὅτι οὐδέποτε ἤκουσαν αὐτοῦ λαλοῦντος εὐχὴν, ἀλλὰ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν ὑποψιθυρίζοντος ῥήματα³; τίνοι εἰς τὸν Ὀμηρον ἐγκύψαντι εἶναι ἄγνωστον τοῦ Εὐσταθίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τὸ ὄνομα, οὐ αἰ εἰς τὸν Ὀμηρον μακραὶ Παρεκβολαὶ εἶναι ἢ πυξίς τοῖς διαπλέουσι τὸν ἀθάνατον πατέρα τῆς Ποιήσεως; Οὐδ' εἶναι ὅλως ἄγνωστα τῶν φιλογραμμάτων καὶ φιλοπόνων Αὐτοκρατόρων τὰ ὀνόματα, Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ, τῆς βασιλόπαιδος Ἄννης Κομνηνῆς καὶ τοσοῦτων ἐτέρων. Ἀλλά,

Καιροὶ ἐπῆλθον ἕτεροι, αἱ δὲ Πιερίδες ἐνεῦθεν εἰς τὴν Δύσιν ἀπεδήμησαν (Μ. Χ. 1453). Γοργῶ τῷ βήματι προβαίνουσιν ἤδη ἐν Εὐρώπῃ τὰ φῶτα καὶ ὁ πολιτισμὸς, ἐν δὲ τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῇ ἐκπί-

(1) Κ. Ἀσωπίου Ἱστορ. Ἑλλ. ποιητῶν καὶ συγγραφέων σελ. ρλά.—ρλέ. ρνς'. καὶ ἀλλαχοῦ.

(2) Ἱστορία Ἑλλ. καὶ Λατ. Φιλολογίας Τρεγδέρου μεταφρ. ὑπὸ Σχινᾶ καὶ Τρικέως, σελ. 129.— Κ. Φρεαρίτου Λόγος περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης σελ. 20—.

(3) Περὶ τῆς συκοφαντίας ταύτης δρα ἐν Φωτίου Ἀμφιλοχίῳ Προλεγόμενα, σελ. λέ, ἐνθα καὶ αὕτη σὺν ἄλλαις ἀπορράπιζεται ἡ ἀσφαμίαι.